

HØRINGSUTTALELSE FRA LANDSSAMANSLUTNINGA AV VASSKRAFTKOMMUNAR (LVK) OM ENDRINGER I ENERGILOVEN OM KRAV TIL SELSKAPSMESSIG OG FUNKSJONELT SKILLE

1 INNLEDNING

Det vises til Olje- og energidepartementet (departementets) høringsbrev av 15. april 2015 om krav til selskapsmessig og funksjonelt skille mellom strømvirksomhet og annen virksomhet for alle nettselskap. Høringsfristen er 27. mai 2015.

LVK organiserer 173 kommuner berørt av vannkraftutbygging. Mange medlemskommuner har eierinteresser i kraftforetak, og flere av kommunene er eiere av kraftforetak med overføring av kraft som eneste eller den viktigste oppgaven.

Nedenfor følger LVKs høringsuttalelse.

2 KRAFTLEDNINGSNETTET ER KRITISK INFRASTRUKTUR

Det er LVKs syn at tiden er moden for en grunnleggende gjennomgang av organiseringen av kraftforsyningen i Norge. LVK anser det derfor positivt at det departementet forelegger endringsforslag.

LVK savner imidlertid en tydeligere markering fra departementet av hva det grunnleggende utgangspunktet for organisering, eierskap og drift av kraftledningsnettets må være: Kraftledningsnettets er såkalt *kritisk infrastruktur*, og slik LVK ser det må forslag om reorganisering mv ta utgangspunkt i denne kjensgjerning. Vi viser blant annet til NOU 2012:9 (Energiutredningen) hvor det på s. 15 fremgår at «*sikker energiforsyning er en forutsetning for at et moderne samfunn skal fungere*» og på s. 53 hvor et samlet utvalg legger til grunn at «*Energiforsyning er kritisk infrastruktur i et moderne samfunn*».

I NOU 2000:24 (Sårbarhetsutvalget) defineres kritisk infrastruktur som:

«Systemer som når de ikke fungerer vil ha en sterk negativ effekt på samfunnet (forsvar, velferdstjenester, næringsliv). Kritisk infrastruktur inkluderer blant annet informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), systemer for elektrisk kraft, gass og olje, bank og finans, transport og vannforsyning.» (vår utheving)

På denne bakgrunn mener LVK at en gjennomgang av departementets forslag må ha som premiss at dette er spørsmål om å regulere kritisk infrastruktur. Det er derfor ikke kun hensynet til

kostnadseffektivitet som bør vektlegges, men først og fremst hensyn til robusthet, forsyningsikkerhet og beredskap. LVK ber departementet når endelige endringsforslag fremmes, ta spesielt stilling til dette.

Med dette som utgangspunkt vil LVK i det følgende gi sine synspunkter på lovforslaget.

3 DEPARTEMENTETS FORSLAG OM SELSKAPSMESSIG OG FUNKSJONELT SKILLE

3.1 Innledning

Departementet foreslår å innføre et krav om selskapsmessig og funksjonelt skille fra annen virksomhet for alle nettselskap. Dagens regler oppstiller et slikt krav kun for nettselskap med over 100 000 kunder. Det skal være en tre års tilpasningsperiode, og mulighet for dispensasjon fra NVE.

Begrunnelsen for forslaget er hensynet til å unngå kryssubsidiering og konkurransevridning. LVK er enig i at dette er hensyn som bør tillegges vekt i vurderingen av den selskapsmessige organiseringen av foretak som driver kraftledningsnett. LVK kan likevel ikke se at disse hensyn tilsier et *påbud* om selskapsmessig og funksjonelt skille slik departementet anbefaler. Det foreligger ingen dokumentasjon av faktisk karakter som kan underbygge et slikt påbud.

Med dagens selskapsstruktur er det flere mindre kraftforetak som ved siden av kraftoverføring som hovedbeskjeftigelse også har små produksjonsanlegg eller annen tilgrensende virksomhet i mindre målestokk. Disse foretakene er lite eksponert for markedskonkurranse, og faren for kryssubsidiering med påfølgende konkurransevridning er liten. Slike foretak er derimot i mange mindre kommuner med beskjedent næringsliv sentrale samfunnsaktører, og yter viktige bidrag til utviklingen av mange lokalsamfunn, både mht. bredbåndsutbygging og annen infrastruktur. Disse foretakene innehar også viktige arbeidsplasser i flere lokalsamfunn.

Et krav om selskapsmessig og funksjonelt skille i disse foretakene uten hensyn til antall kunder og de enkelte virksomheters størrelse går etter LVKs syn lenger enn det formålet med endringene gjør nødvendig, og vil i mange tilfelle innebære større samfunnsmessige ulemper enn fordeler.

3.2 Eiermessig skille

LVK støtter departementets syn om ikke å følge opp forslag om å innføre krav til eiermessig skille.

3.3 Ikrafttredelse og tilpasningsperiode

Departementet foreslår at krav til selskapsmessig og funksjonelt skille skal tre i kraft fra 1. januar 2016. Videre foreslår departementet en tilpasningsperiode på tre år etter lovens ikrafttredelse, dvs. 1. januar 2019.

LVK er positiv til at departementet tilrettelegger for en overgangsperiode. Vi bemerker imidlertid at det fra flere hold er et uttalt ønske om at en ny organisering av nettselskap skal ses i sammenheng med regjeringens pågående kommunereform. En vurdering av kommunestruktur vil kunne ha betydning for selskapsstrukturen på kraftsiden. Ifølge Kommunal- og moderniseringsdepartementet skal de sammenslåinger som vedtas av Stortinget våren 2017 tre i kraft fra 1. januar 2020. Det er LVKs syn at for de kommuner hvor det anses å være en nær sammenheng mellom kommunestruktur og organisering av kraftforsyningen bør det gis adgang til en samordning av disse prosessene, uavhengig av ordinær overgangsperioden.

LVK oppfordrer departementet til å tilrettelegge for en utvidet overgangsperiode der hvor en omstrukturering ses i sammenheng med endringer i kommunestruktur.

3.4 Dispensasjonshjemmel

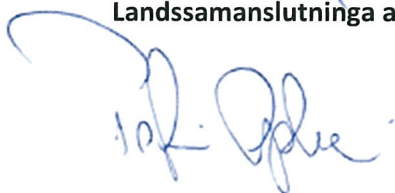
En ny regel om å innføre krav til selskapsmessig og funksjonelt skille skal ifølge departementet som hovedregel gjelde for alle nettanlegg. Departementet foreslår imidlertid dispensasjonshjemmel for krav til selskapsmessig skille og funksjonelt skille, i henholdsvis § 4-6 tredje ledd og § 4-7 fjerde ledd.

LVK er positiv til at det innføres en dispensasjonshjemmel. LVK er imidlertid kritisk til at departementets lovforslag ikke nevner vilkår for *når* slik dispensasjon skal gis. Det følger av høringsnotatet at dispensasjon kan gis i «særlige tilfelle». LVK mener at vilkåret «særlige tilfelle» bør inntas i lovteksten. Videre mener LVK at det bør gis føringer på hva som utgjør et «særlig tilfelle». Slik dispensasjonshjemlene nå fremstår, kan dette føre til uoversiktlige situasjoner. Departementet bør klargjøre hvorvidt «særlige tilfelle» skal gjelde for typetilfeller, virksomhetens art og størrelse og hvorvidt det kun gjelder for tidsbegrensede perioder.

Slik LVK ser det, bør et selskap som er av slik karakter at en videreføring av virksomhet i selskap ikke truer lovens formål, få dispensasjon. I slike tilfeller vil dagens organisering ikke representerer fare eller utfordring for konkurransen. LVK mener derfor at i de tilfeller hvor dispensasjon ikke vil gå på bekostning av lovendringens formål om konkurransevidning, foreligger det et «særlig tilfelle» som kan lede til dispensasjon.

Med vennlig hilsen

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar

Torfinn Opheim
Leder i LVK